

N:o 108.

Af Herr **O. B. Olsson**: Om biskops-embetenas indragning och inkomster-
nas besparing åt Statsverket.

Från landets ena ända till den andra, från thronen till backstugan höres nu blott ett gemensamt rop, ropet på sparsamhet. Den penningekris, som så djupt ingripit uti och så tryckande inverkat på alla samhällsförhållanden och ännu blytungt hvilar på handel, industri och näringar, har åtminstone medfört det goda, att den lärt oss att fråga efter orsakerna till dess tillvaro, och allmänna svaret är, att slöseri och tanklöshet i stort som i smått har bragt oss i den belägenhet, hvaröfver så mången tröstlöst och hopplöst suckar.

Med blotta klagovisor afhjelpes dock icke det onda, ett annat steg måste tagas, försök måste göras till dess icke allenast botande med palliativer för tillfället, utan dess förekommande för framtiden, vi måste, med få ord, komma från ord till sak, vi måste lära oss inse vår ställning såsom innebyggare i ett fattigt land, der natur, klimat och alla på våra näringar inverkan förhållanden icke allenast mana, utan allvarligt befalla oss att icke spela en rol, som oss icke tillkommer, att icke taga Frankrike eller andra af naturen väl gynnade länder till föresyn och blifva deras apor, utan laga så, att vi kunna efter det gamla ordspråket: "ställa munnen efter matsäcken".

Lagstiftningen kan dock icke upphäfva sig till den enskildes förmyndare i ekonomimål, utan den, som af skadan icke kan blifva klok, får äta sina geringars frukt. Deremot tror jag att Riksdagen kan och bör, efter den erhållna lärdomen, ordna samhällets och Statens angelägenheter så, att dess utgifter ställas i förnuftigt förhållande till dess tillgångar, på det att, om den nu tryckande krisen en gång hinner öfver, den icke må genast återkomma och hålla oss i samma ömkliga febertillstånd.

Hvad som efter min uppfattning är en ganska påtaglig orsak till våra statsutgifters öfverdrifna höjd, är den verkliga statslyx af embetsverk och tjänstemän, som med sina dryga underhållskostnader trycker på statsregleringen och hvilkas antal år efter år förökas, utan någon motsvarande indragning på annat håll. Nya tjänster, nya löner, löneförhöjningar och ökade utgifter ifrågaställas och beviljas vid hvarje riksdag, oaktadt allt det vackra talet om spar-

samhet; men förslag till embetsverks eller tjänstemäns indragning låta sig icke förnimma.

Från min ståndpunkt erkänner jag gerna min oförmåga att rätt bedöma dessa frågor, men kan dock icke underlåta, att uttala hvad som är allmänna meningen bland landets allmoge, äfven bland dem, som bättre förstå dessa förhållanden, nemligen att en kraftig och genomgripande reform af Svenska embetsverken och reduktion af en mängd tjänster är af behovet högt påkallad, såvida statsbudgeten skall få ett innehåll, som någorlunda motsvarar landets behof och folkets tillgångar.

I en föregående motion har jag på anförda skäl vågat föreslå landshöfdingetjänsternas indragning i mån af inträffande ledigheter. Samma skäl torde äfven förefinnas för indragning af åtskilliga kollegier, president- och general-direktörsbefattningar, hvilka man ofta sett bortgifvas som sista reträtten för utslitna krafter, hvilket torde få bevisa att embetet mera är till för mannens än mannen för embetets skull.

Att en bättre princip börjat göra sig gällande under sednare tiden måste dock erkännas.

Inom kyrkan finnas också dyrlegda chefsembeten, som säkert, utan skada för kristendoms-lifvet, skulle kunna indragas. Ofta hafva motioner blifvit väckta om biskopsembetenas indragning, men frågan har strandat emot dåvarande grundlags föreskrift om biskoparnes sjelfskrifvenhet till riksdagsmannakallets utöfvande. Detta hinder för deras indragning finnes numera icke i våra grundlagar och, på grund af de åsigter om sparsamhet jag här ofvan uttalat, vågar jag vördsamt föreslå, det Riksdagen ville för sin del besluta,

att biskopsembetena måtte i mån af inträffande ledigheter indragas, deras prebende-pastorater med egna kyrkoherdar förses och deras öfriga inkomster för Statsverket besparas.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 25 Januari 1867.

O. B. Olsson
från Christianstads län.